

1.

Hoe oud het baby'tje was dat die koude winternacht in de vondelingenschuif werd achtergelaten? Dat is moeilijk te zeggen. Heel jong dat zeker, maar oud genoeg om scheten te laten. Luide scheten om precies te zijn. De nachtverpleegsters zaten gezellig rond een pot koffie te keuvelen toen ze een geluid hoorden. Eerst dachten ze aan een vrachtauto die toeterde tijdens een nachtelijke rit. Daarna aan een verdwaald lid van de fanfare dat met zijn trompet de stilte aan scherven blies. Nee, het geluid moest van dichterbij zijn gekomen. De Engelse verpleegster, die van over het water, kreeg het idee om de vondelingenschuif te controleren. Ze kreeg gelijk. Het geluid was van de metalen wanden van de schuif gekletterd en had zo de keuken van de verpleegsters bereikt. Terwijl ze de schuif opentrok, hoorde ze iemand weglopen. Ze wou naar de inkomhal rennen, maar besepte toen dat anonimiteit de hele opzet was van de schuif. Ze focuste zich daarna op de inhoud van de schuif.

“What a gorgeous baby. ”

Het weerloze wezentje, gewikkeld in een lichtblauw Sole Mio dekentje, glimlachte naar de Engelse vrouw. De vrouw nam het baby'tje mee naar haar collega's. Met een zwaar Engels accent riep ze blij uit terwijl ze het gezichtje naar de tafel toe draaide:

“Kijk eens wat ik heb gevonden.”

De vrouwen vielen die van over het water bij met complimentjes, koekoetsjoe'tjes en wrijfjes. De Engelse sprak tot haar vondst:

“You lucky one. We hebben je meteen gehoord en gevonden. Geen gehuil maar een protje. ”

Ze betrok er haar collega's bij.

“Laten we hem Lucky noemen. ”

“Oei, een naam die op een ypsilon eindigt?”, merkte een attente verpleegster op, “dat gaan we dat kind toch niet aandoen? Het zal al zo weinig kansen krijgen. ”

“Luck dan?”

Over Luck hadden de dames meteen een consensus.

Zoals alle vondelingen werd Luck in het ziekenhuis opgevangen tot er een blijvende oplossing werd gevonden. Door de drukte was er geen kamer beschikbaar. Hij kreeg een bedje op wielen in de stockruimte van de kraamafdeling. Overdag beperkte Luck zich tot eten, waarna hij onmiddellijk in slaap viel. 's Nachts zat hij op de schoot van de Engelse verpleegster Claire. Claire mocht haar mond niet opendoen of Luck lachte. Wie niet beter wist zou denken dat het baby'tje met haar Engelse accent spotte.

“Jij kleine shloeber!”

Wanneer Claire haar dienst er bijna op zat, zong ze Luck in slaap.

“Swing low, sweet chariot
Coming for to carry me home
Swing low, sweet chariot
Coming for to carry me home
I looked over Jordan and what did I see?
Coming for to carry me home
A band of Angels coming after me
Coming for to carry me home”

Aan haar Engels was niks lachwekkends, integendeel. Haar prachtige zangstem dreef de baby recht naar dromenland nog voor de Band of Angels in het vizier kwamen. Net voor hij insliep liet Luck een zachte prot, als een zucht. De vergelijking tussen een elektronisch apparaat dat werd opgestart en uitgeschakeld

was treffend. Het opstarten 's morgens betekende bij Luck zoveel als een luide knal voor hij de ogen opende. Tegen het einde van het wiegenlied snurkte het baasje alsof er een tweede koelkast in de stockruimte draaide.

De band tussen Claire en Luck werd met de dag sterker. Ware het niet dat Claire al acht kinderen had en een echtgenoot met een kwade dronk en een gemene rechtse, dan zou ze voor adoptie hebben getekend. Maar gezien de omstandigheden moest het team dus op zoek naar een pleeggezin of weeshuis dat het baby'tje kon opvangen. De zoektocht zou een tweetal maanden in beslag nemen. Claire en Luck genoten van elk moment dat ze samen mochten doorbrengen. In de tweede helft van zijn verblijf kreeg Luck een eigen kamer waardoor ze meer privacy hadden. Claire had zich geen enkele moeite gespaard om de kamer in te richten. Omdat de Kerstboom al was opgeborgen, had Claire de kerstlichtjes in de kamer opgehangen. Onder een sterrenhemel klonken de wiegeliedjes des te mooier. Maar het schone liedje in het ziekenhuis kon niet blijven duren. Een nieuwe thuis diende zich aan.

2.

Pater Prefect had één eenvoudig principe: hij zou zoveel mogelijk zielen redden. Omdat een van zijn weesjongens alleen was gaan wonen, was er een bed vrij gekomen en dat wou hij zo snel mogelijk vullen. Het zou zonde zijn om onder de maximale capaciteit van zijn weeshuis te gaan. Daarom belde Pater Prefect rond. Toen hij een paar dagen later het ziekenhuis aan de lijn kreeg omdat ze dringend van een knaapje af moesten, wist hij wat hem te doen stond.

Pater Prefect maakte zich in zijn ruime, sobere kamer klaar voor zijn bezoek aan de stad.

Op de radio begon het journaal. De nieuwslezer pakte uit met een primeur. Voor het eerst sinds de inval in Vietnam gaf het grote Amerika toe dat het zich de tanden kapot beet op de taaie Vietcong.

De Prefect trok zijn zwarte pij uit en gooide die over een massief houten stoel. In zijn kleerkast ging hij op zoek naar een warme trui. Deze taak werd vergemakkelijkt door het feit dat hij heel weinig kleren had. Er restte hem enkel de keuze tussen een groene of een grijze trui, beiden in wol en met een dikke rolkraag. Hij koos voor de groene. Omdat het voor iedereen duidelijk zou zijn dat hij een man van God was, hing hij een groot houten kruis om zijn nek. De wollen kousen in zijn lederen sandalen en de ruwe, velouren broek waren een weggever dat Pater Prefect met één been buiten de maatschappij stond. Het kon dus enkel om een artiest, een natuuractivist of een priester gaan. Het houten kruis gaf uitsluitel.

Bij de porseleinen pompbak in de hoek van de kamer keek de Prefect in de spiegel. Hij zag dat het goed was. Hoewel hij al een tijdje op tram vier zat, kon hij makkelijk voor een dertiger

doorgaan. Zijn getaande, bijna geblakerde huid en zijn adelaarsblik gaven de Prefect iets dierlijks. Toch kreeg zijn voorkomen een speels karakter wanneer hij lachte. Voor een roker verkeerden zijn tanden nog in aanvaardbare conditie. Wie niet beter wist, zou kunnen denken dat de lichte verkleuring aangeboren was. Hij schepte met een kam een kluts brillantine uit een rode plasticen pot en kamde zijn dikke zwarte haren achteruit.

Toen hij klaar was, mocht het resultaat er zijn. Het verschil tussen zijn voorhoofd en het hoogste punt van zijn haar bedroeg op zijn minst vijf centimeter. Mocht er daar en dan een stuk plafond naar beneden zijn gekomen, de impact zou volledig door zijn haardos zijn opgevangen.

De Prefect liep de grote koer van het weeshuis op en sprong in zijn lichtblauwe Peugeot 404. Tweemaal duwde hij op de claxon. Dat was het signaal dat iedereen zich maar beter uit de voeten kon maken. Hij stak twee groene Michels op: dit viel onder de noemer optimaal gebruik maken van de weinige rookpauzes. De Prefect draaide zijn venster open en tufte de lange oprit van het weeshuis af. Toen hij een dikke rij bomen was voorbijgereden, sloeg hij aan de steenweg rechtsaf, richting beschaving. Terwijl hij de sigaretten als een tweeloop rookte, werkte hij andere bestuurders op de zenuwen met onvoorspelbare manoeuvres. Het was hem vergeven, want de Prefect had zijn rijervaring in Afrika opgedaan in een gebied waar de enige obstakels bestonden uit grote dieren. Kleine dieren, daar werd niet voor geremd, dat was te gevaarlijk. Dat had zijn collega broeder hem van bij zijn aankomst op het hart gedrukt. Dus had de Prefect heel wat roadkill op zijn geweten. In België deed hij het beter: hij had nog maar één fietser overhoop gereden. En Cécile, de dame in kwestie, was volledig hersteld en was een goede vriendin

geworden. Sindsdien reed hij in een grote boog rond elke fietser. Dat hij daarmee tegenliggers in de problemen bracht mag duidelijk zijn, maar je kan niet voor iedereen goed doen. Pater Prefect had ermee leren leven.

Op de parking van het ziekenhuis mikte Pater Prefect zijn bolide feilloos tussen twee andere wagens. Het was zonde van de kleine deuk die hij met zijn portier in de zijdeur van zijn gebuur stootte, anders was dit manoeuvre zonder incidenten verlopen.

Pater Prefect ging bij de balie langs en stelde zich voor. Hij zou een kind ophalen bij verpleegster Claire. Na een gedetailleerde uitleg van de receptioniste, startte hij zijn traject naar de materniteit. Op zijn weg door het grote ziekenhuis groette hij verschillende nonnen en verpleegsters. Zijn intense verschijning bracht animo op de werkvloer. Ook op de materniteit deed Pater Prefect de harten van de verpleegsters sneller slaan. Behalve dat van Claire. Claire was enkel maar bedroefd omdat ze die dag afscheid moest nemen van Luck, haar kleine gelukje. De collega's van Claire waren in een strijd verwickeld om de aandacht van Pater Prefect. Pater Prefect ontlokte aardse gevoelens bij de hemelse verschijningen die de verpleegsters in hun witte pakjes toch wel waren. Mocht hij geen man van God zijn dan hadden de verpleegsters heel wat plannen met hem. De ene verpleegster zou de man elke hoek van haar slaapkamer laten zien, haar collega zou de man versuft in het washok achterlaten en nog een andere verpleegster zou de achterbank en de vering van zijn Peugeot eens tot het uiterste drijven.

Maar alle fantasie van de vrouwen ten spijt: Pater Prefect leefde volgens het celibaat en trotseerde alle hormonale stormen probleemloos. Zijn medeleven ging uit naar Claire omdat hij zag met hoeveel liefde zij het knaapje klaarmaakte. Claire was het huilen nabij. Pater Prefect nam Luck op de arm.

“Kan ik hem nog terugzien?”

Pater Prefect gaf Claire een keuze die er geen was.

“Claire, ik kan je niet verbieden om dit kind te blijven zien. Maar het afscheid zal steeds zwaarder worden. En het zal Luck verwarren.”

Claire was zeer empathisch. Ze begreep dat ze de prille navelstreng daar en dan moest doorsnijden. De Prefect zag haar zinken.

“Je hebt dit kind alle liefde gegeven, Claire. En liefde gaat nooit verloren.”

Luck wiegde lachend op de arm van Pater Prefect de materniteit uit, terwijl Claire in de stockruimte de ziel uit haar lijf hilde.

De Prefect zette Luck op de achterbank van de 404 in een aftandse kinderstoel. Veel zag het baasje niet van de weg naar zijn nieuwe thuis. Zijn aandacht werd opgeëist door de mobiel die Pater Prefect boven de achterbank had geïnstalleerd. Het hele santenkraam botste op en neer en slingerde van links naar rechts vooral wanneer Pater Prefect een fietser ontweek. De wegen kronkelden door het groene landschap. Het manoeuvreren ging wat moeilijker door het feit dat de Prefect twee sigaretten rookte maar zijn hand zoveel buiten het raam hield nu Luck in de auto zat. Sabine, die trut van de kinderbescherming had tijdens haar doorlichting van het weeshuis veel zever verteld die de Prefect naast zich had neergelegd. Maar de opmerking over zijn groene Michelsigaretten in combinatie met zuivere kinderlongetjes was blijven hangen.

3.

Met spijt in het hart had Sabine het nummer van het ziekenhuis gedraaid om hen de gegevens van de Prefect door te spelen. Ze kon de telefoons naar haar dienst niet langer negeren. Die vondeling zat er nu al zo lang. Hij moest er weg.

Ze vond het weeshuis van de Prefect een anachronisme. Maar de plaatsen in haar instellingen waren overbevraagd en de normen voor pleeggezinnen waren zo wereldvreemd dat zelfs Moeder Theresa niet door de selectie zou raken. Daarom had ze de vondeling wel aan de Prefect moeten toevertrouwen. Bedelaars hebben niet de luxe om te kiezen. Vanuit dat standpunt kon ze begrijpen waarom haar baas Ludo destijds het weeshuis met de Benedictijnen was opgestart. De situatie in de jaren na de oorlog was nog schrijnender dan vandaag. Nood breekt wet.

Al een geluk dat de Prefect een aantrekkelijke man was. Als hij zich niet aan zijn celibaat zou houden, wat volgens haar weinig priesters echt deden, dan kon hij zijn driften botvieren op een weduwe of op een huisvrouw die thuis aandacht miste. Of kon hij, zoals het cliché wou, zijn meid over de keukentafel plooiën. Ludo kende de Prefect persoonlijk en stak zijn hand voor hem in het vuur: hij zou nooit aan een kind zitten. Dat was voor Sabine een zorg minder. Ze werd ziek van de verhalen over misbruik in katholieke weeshuizen en internaten dat door de Kerk met de mantel der liefde werd bedekt. In die zin was de naam Broeders van Liefde misschien wel toepasselijk? Haar vader, een notoir hater van de Kerk, noemde de priesters consequent ‘klokkenluiders’. En bij het uitspreken van dat woord maakte hij een beweging met de vingers alsof ze de testikels van een jongetje beroerden. Na al dat misbruik mochten de hulpverleners de brokken lijmen. De impact op de levens van de slachtoffers was

vernietigend. Die mensen moesten hun leed bovendien in alle stilte dragen, want het apparaat van de Kerk was zo machtig dat ze alles in de doofpot konden stoppen. Hoeveel verslavingen waren niet het gevolg van die onderdrukte pijn? Tussen haar generatiegenoten klonken er verschillende kritische stemmen tegenover de Kerk, maar zij kwamen maar net op de deur kloppen. Het was slechts een kwestie van tijd of de Kerk zou boeten voor al het kwaad dat ze had berokkend. Hoe was in Godsnaam mogelijk?

Mogelijk misbruik was Sabines grootste bekommernis voor de kinderen die onder een katholiek bewind vielen. In haar regio betrof het enkel het weeshuis onder leiding van de Prefect waar haar dienst inspraak had. Maar aan de andere kant van het land was er een weeshuis dat nog volledig in handen was van de Kerk. Ze wou er niet aan denken wat daar allemaal gebeurde achter de gesloten deuren. Maar misbruik was niet haar enige bekommernis. Ook al zou de vondeling op dat gebied wel veilig zitten bij de Prefect, het hele idee van een katholieke opvoeding was volgens haar achterhaald. Alle gelovigen werden gesust met de gedachte dat in het hiernamaals alles wel goed zou komen. Rijstpap met goude lepeltjes en zo verder. Braaf ja-knikken en gehoorzamen aan een fictieve God met alle gevolgen van dien. Brave schapen die in dit leven niet vochten voor wat ze waard waren, omdat alles in een volgend leven wel zou worden rechtgezet. Om nog maar te zwijgen over de rol van de vrouw in de Kerk.

Bij haar laatste bezoek aan het weeshuis van de Prefect had ze de duffe kapel bezocht die tegen het weeshuis was aangebouwd. Het bracht haar terug naar haar eigen jeugd waar ze onder dwang de eucharistievieringen op school moest bijwonen. Gelukkig had ze haar klasgenoten gehad om die saaie uren door te komen. Ze hadden wat afgelachen. Alleen al omdat dat niet mocht. Wat een

lefgozers waren haar vriendinnen: ze waren eens twee keer om een hostie gegaan. Al een geluk dat de goegemeente dat niet doorhad, of die pilarenbijters zouden er nog schande van spreken. Haar vader had alvast smakelijk gelachen toen hij het hoorde.

De geur in de kapel was die van wierook. Verre van haar lievelingsgeur, maar beter dan de sigarettengeur die de priester over heel het huis verspreidde. Ze had hem daarover aangesproken. In Duitsland waren de eerste studies opgedoken over de schadelijkheid van roken, terwijl men in België nog deed alsof hun neus bloedde. Als je er logisch over nadacht kon het niet gezond zijn om tussen kinderen te roken. Dat hij zijn stinkstokken buiten rookte. Ze betwijfelde of de priester er zich iets van aan zou trekken. Hij leek geïrriteerd toen ze tijdens de rondgang haar opmerkingen gaf. Dat krijg je wanneer iemand als enige volwassene de baas kan spelen over twintig kinderen. Dan ben je niet gewoon dat iemand anders jou de les komt spellen. Dat was bij onderwijzers ook zo, al kregen die thuis na de lessen soms wat weerwerk.

Haar opmerkingen gingen niet enkel over de hygiëne en de sigarettenrook. De veiligheid kon beter en de procedures voor rampen of uitzonderlijke omstandigheden waren niet duidelijk omschreven. Of eigenlijk: niet beschreven. De Prefect deed alles vanuit de buik. En dat werkte niet volgens Sabine. Elke buik was anders en zij streefde net naar uniforme regels en consistentie binnen haar netwerk van instellingen.

Helaas, tot zolang er geen alternatieven waren, moest het maar.